

შორენა შენგელია

Πηγή των πάντων η Αγάπη
სიყვარულის თავწყარო

შორენა შენგელია დაიბადა ქალაქ სოხუმში. დაამთავრა სოხუმის სუბტროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტი. მუშაობდა გულრიფშის სათაო პარკ-საშრობში. დღესდღეობით ცხოვრობს საბერძნეთში, ქალაქ ათენში.

ეს შორენა შენგელიას მესამე წიგნია.

შორენა შენგელია

Πηγή των πάντων η Αγάπη

სიყვარულის თავსუართი

თბილისი
2013

რედაქტორი

დამკაბადონებული

ტექსტი ბერძნულად თარგმნა

მანანა გორგიშვილი

თამარ ტყაბლაძე

ვერა ქაროსანიძე

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Αυτές τις μικρές μου αναμνήσεις αφιερώνω στην ελληνογεωργιανική φιλία που έχει τηναφετηρία της στα βάθη των αιώνων, από την εποχή της αργοναυτικής εκστρατείας και διαρκεί μέχρι σήμερα. Αυτήν τη φιλία συνεχίζουν σήμερα οι γυναίκες της Γεωργίας που αναγκάστηκαν να φύγουν από τη χώρα τους και να μεταναστεύσουν στην Ελλάδα. Προσφέρουν αγάπη, και σε αντάλλαγμα κέρδισαν τον αλληλοσεβασμό και την εκτίμηση των ελλήνων φίλων τους. Τα λίγα αυτά, σημαντικά όμως, συναισθήματα είναι που κάνουν τους ανθρώπους τελικά ευτυχισμένους.

Αφιερώνω λοιπόν αυτό το βιβλίο σε όλους αυτούς τους καλούς ανθρώπους που συνάντησα στην ζωή μου και οι οποίοι με βοήθησαν να μεταφράσω το βιβλίο. Οι οικονομικοί κρίση τα τελευταία χρόνια άλλαξε δραματικά τις συνθήκες ζωής τόσο των μεταναστών όσο και των Ελλήνων, ευτυχώς όμως οι άνθρωποι δεν άλλαξαν συμπεριφορά και συναισθήματα και παρέμειναν άνθρωποι.

Ευχαριστώ τον Μουράντ Μτβαρελίντζε και τον Αβτανίλ Μικαμπερίτζε, που βοήθησαν να παρουσιάσω το βιβλίο μου σε μια όμορφη βραδιά ελληνογεωργιανικής φιλίας στο πολιτιστικό κέντρο «Καύκασος», καθώς και όλους όσους παρεβρέθηκαν εκεί.

Εννοείται βέβαια ότι χρωστάω ένα μεγάλο ευχαριστώ στους εκδότες που με παρότρυναν να δημοσιεύσω αυτές τις σκέψεις μου που βιαστικά έγραφα τις λίγες ελεύθερες ώρες που είχα.

Σορένα Σενγκέλια

Ένα βιβλίο γεμάτο καλοσύνη...

Όταν ο Θεός δημιουργούσε τον άνθρωπο, του ενέπνευσε αγάπη και καλοσύνη. Τελικά όμως δεν μπορούν όλοι να έχουν αυτά τα χαρίσματα, διότι «πολλοί είναι αυτοί που φέρουν τον τίτλο, αλλά λίγοι είναι οι εκλεκτοί».

Την τελευταία εικοσαετία γίναμε μάρτυρες μεγάλων ιστορικών γεγονότων κατά τη διάρκεια των οποίων αναθεωρήθηκαν αξίες. Έτσι, χάσαμε τον άνθρωπο, αδιαφορήσαμε για τον πόνο του, τις σκέψεις και τα όνειρά του. Η ρουτίνα μας έκανε να ξεχάσουμε τα προβλήματα του διπλανού μας. Αν όμως τον πλησιάσουμε, θα προσέξουμε τη μοναδικότητά του και τον πλούτο του εσωτερικού του κόσμου. Άλλωστε, αν σκεφτεί κανείς πόσο ενδιαφέροντα άτομα υπάρχουν ανάμεσά μας, θα διαπιστώσει ότι αξίζει η εξερεύνησή τους, αρκεί να έχουμε τη διάθεση να ανακαλύψουμε τις θετικές τους πλευρές.

Μία παρόμοια ανακάλυψη για μένα ήταν η Σορένα Σενγκέλια, όταν ακόμα δούλευα πάνω στο πρώτο της βιβλίο «Σκέψεις και πραγματικότητα». Ακόμα μια φορά διαπίστωσα ότι οι άνθρωποι μοιάζουν τρομερά ο ένας στον άλλο και ότι μόνο οι ακραίες καταστάσεις τους κάνουν διαφορετικούς. Τότε φανερώνουν τα δικά τους αληθινά πρόσωπα, τους χαρακτήρες και τις συνήθειες. Το βιβλίο «Σκέψεις και πραγματικότητα» ήταν ποτισμένο με την τραγωδία των προσφύγων του πολέμου της Αμπχαζίας, την οποία κουβαλάει η ίδια η Σορένα Σενγκέλια. Η ίδια, όπως και χιλιάδες άλλοι, έφτασε ως την πρωτεύουσα της Γεωργίας μέσω του Τσούμπερι και έπειτα στην Ελλάδα, που στάθηκε ως αληθινός φίλος στα δύσκολα.

Αυτή τη φορά εκδίδεται το δεύτερο βιβλίο της «Οι μοναχικές ψυχές», όπου εμφανίζεται ως πιο πολύπλευρη

συγγραφέας τόσο στην ποίηση όσο και στην πεζογραφία. Περιγράφει με απόλυτη ειλικρίνεια τα συναισθήματα εκείνου που έχει ξεριζωθεί από τη χώρα του, τα καμώματα και τις ελπίδες του. Θα αναφερθώ σε μία φράση: «Το πολυτιμότερο που μπορεί να προσφέρει ο άνθρωπος στον άνθρωπο είναι η συμπαράσταση και η κατανόηση. Όποιος τα ακολουθεί, όταν ο ίδιος τα χρειαστεί, θα ανταμειφθεί».

Διαβάζω το γεμάτο καλοσύνη βιβλίο της Σορένας και με συγκινεί το μεγαλείο της ψυχής, της αγάπης στο διπλανό, η καλή πρόθεση και η αφιλοκέρδεια. Η ίδια δεν έχει την απαίτηση να λέγεται συγγραφέας, απλά η νοσταλγία την ανάγκασε να πάρει στο χέρι της στυλό και να μοιραστεί με τον Γεωργιανό αναγνώστη τις σκέψεις και τις εμπειρίες της. Είμαι βέβαιη ότι ο κόσμος θα την εκτιμήσει και θα την αγαπήσει ανάλογα.

Μανάνα Γοργισβίλι.

Λόγοι που αποφάσισα να μεταφράσω αυτό το βιβλίο.

Με τη Σορένα γνωριστήκαμε περίπου πριν δέκα χρόνια στην Αθήνα. Από την πρώτη στιγμή της γνωριμίας μας κατάλαβα ότι δεν είχα να κάνω με μια συνηθισμένη γυναίκα. Στις κουβέντες της πάντα διέκρινα βαθιές και δουλεμένες σκέψεις, γεμάτες φιλοσοφία και πείρα. Σου μετέδιδε ατελείωτη ενέργεια που δε σε άφηνε να απολαύσεις τη ρουτίνα της ζωής. Σε παρακινούσε πάντα για κάτι καινούργιο. Ένιωθα ότι στο πρόσωπο της είχα αποκτήσει ένα πιστό, καλοπροαίρετο και δυνατό φίλο. Έτυχε να καταγόμαστε από την ίδια πόλη της Γεωργίας. Επειδή και εγώ ήμουν πρόσφυγας πολέμου, σε μια ξένη χώρα ένιωθα τη σιγουριά ενός δυνατού ανθρώπου, αφού κάπου εκεί δίπλα υπήρχε ένα κομμάτι της πατρίδας μου.

Σύμφωνα με όσα ανάφερα πιο πάνω, ήξερα ότι η Σορένα δεν θα ασχολιόταν μόνο με την εργασία της στην Ελλάδα. Συχνά μοιραζόταν τα συναισθήματα της με στόχο να εκφράσει την ευγνωμοσύνη και την αγάπη της απέναντι στους ανθρώπους που τη βοήθησαν να σταθεί στα ποδιά της μετά από τις αλλεπάλληλες αναποδιές που της έτυχαν στην ζωή της. Ήθελε άλλη μια φορά με τον τρόπο της να μεταφέρει στον γεωργιανό αναγνώστη τις καταστάσεις που δημιουργήθηκαν μετά τον αναγκαστικό ξεριζωμό του ανθρώπου από τη γη του, να μεταδώσει όλη την τραγωδία του πολέμου και όσα επακολούθησαν μέσα από τη διαδρομή της ζωής της. Επισημαίνει τη σημασία της αληθινής φιλίας με τον αυθορμητισμό και την ειλικρίνεια που τη διακρίνουν. Τότε και τόκανε. Τόλμησε να γράψει, αφηφώντας το φόβο της ισχυρής κριτικής και των σχολιασμών, τόλμησε επειδή είχε ανάγκη να ακουστεί η φωνή της γυναίκας που πολεμά μόνη της στη μάχη

της ζωής. Το βιβλίο της δεν είναι λογοτεχνικό αριστούργημα και η ίδια ουδέποτε είχε την απαίτηση να αναγνωριστεί ως σπουδαία συγγραφέας. Το έργο αποτελεί μία θύελλα αγάπης για τους ανθρώπους της, τους φίλους, τη Γεωργία και την Ελλάδα. Είναι ένα λιθαράκι στο τεράστιο οικοδόμημα αδελφικότητας που χτίζετε μέσα στην εποχή μας ανάμεσα σε δύο λαούς, ενωμένους με το ιστορικό παρελθόν και το παρόν. Ήταν μια καλή προσπάθεια να μεταφέρει με απλοϊκό τρόπο την ύπαρξη και το βάρος μιας γυναίκας πρόσφυγα. Πιστεύω ότι δεν φορά μόνο τη γυναίκα της Γεωργίας. Πολλές γυναίκες θα ταυτιστούν με τα λεγόμενά της και θα νιώσουν ανακούφιση διαβάζοντας το αφιέρωμα της στις δύο οικογένειες που έγιναν οι σημαντικότεροι σταθμοί της ζωής της.

Στην Αθήνα, στο πολιτιστικό κέντρο «Ο Καύκασος», έγινε η παρουσίαση του βιβλίου της Σορένας Σενγκέλια «Μοναχικές ψυχές». Την εκδήλωση οργάνωσαν ο ακαδημαϊκός και συγγραφέας από τη Γεωργία Murad Mtvarelidze, και ο καθηγητής και πρόεδρος του πολιτιστικού κέντρου Avtandil Mikaberidze. Προσκεκλημένοι στην εκδήλωση ήταν ο πρέσβης της Γεωργίας David Bakradze και η πρώτη γραμματέας Diana Malazonia, ο γνωστός θεατρικός συγγραφέας Lasha Bugadze πολλοί γεωργιανοί μέλη του πολιτιστικού κέντρου και έλληνες φίλοι της γεωργιανής κοινότητας. Η εκδήλωση εξελίχθηκε σε μια ιδιαίτερη βραδιά ελληνο-γεωργιανής φιλίας που γοήτευσε το κοινό. Ο καθένας έκφρασε τη γνώμη του για το βιβλίο, και το κοινό μπήκε σε μια διαδικασία να δει το περιεχόμενό του βιβλίου με άλλη ματιά. Οι ομιλητές επεσήμαναν το μεγαλείο της απλότητας και του αυθορμητισμού.

Ως απόδειξη αυτών που μόλις ανέφερα, θα ήθελα στο σημείο αυτό να μεταφέρω με τα δικά τους λόγια ορισμένα από αυτά που ειπώθηκαν εκείνο το βράδυ.

«Το βιβλίο της Σορένας Σενγκέλια είναι μια υπενθύμιση ότι οι μεγάλες ιδέες και οι σοφές σκέψεις σημαντικών ανθρώπων που έχουν καταγραφεί στην οικογενειακή ιστορία και έχουν αποτυπωθεί στη μνήμη των απογόνων τους, πρέπει να αξιοποιούνται σε όλο το φάσμα τους. Είναι μια νοσταλγία για τις σχέσεις αλληλοσεβασμού των γενεών που λίγο πολύ έχει χαθεί. Το βιβλίο αποτελεί μέρος της ρεαλιστικής λογοτεχνίας, που μέσα από τις προσωπικές εμπειρίες με μεγάλη επιδεξιότητα περιγράφει τη φρίκη του πολέμου, την κατάσταση του μοναχικού ανθρώπου και τις αντοχές του». Murad Mtvarelidze, ακαδημαϊκός και συγγραφέας.

«Τα γραπτά της Σορένας Σενγκέλια κατάφεραν το βασικότερο... να διαβαστούν με μια ανάσα. Είναι μία ρεαλιστική ιστορία που αποτελεί ένα κολάζ της ιστορικής, χρονικής, αυτοβιογραφικής, ψυχολογικής ανάλυσης. Και ακόμα, είναι ένα μεγάλο μάθημα έκφρασης ευγνωμοσύνης, γιατί εμείς οι άνθρωποι συχνά ξεχνάμε να πούμε ευχαριστώ μέσα από τα βάθη της καρδιάς μας». Lasha Bugadze, συγγραφέας, σεναριογράφος.

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2013
Vera Karosanidze, παιδαγωγός

Η Γεωργία πρώτη απέκτησε ορθόδοξη πίστη. Τον 12ο αιώνα ανέβηκε στο θρόνο της Γεωργίας μία γυναίκα η Ταμάρ και δημιουργήθηκε στη χώρα ένα έποξ-θησαυρός παγκόσμιας σημασίας «Ο ιπότης στο δέρμα του πάνθηρα» του Shota Rustaveli. Σήμερα στη Γεωργία συνυπάρχουν ειρηνικά στη ίδια πλατεία η εβραϊκή συναγωγή, το τζαμί, η ορθόδοξη και καθολική εκκλησία. Αυτό το κράτος, που συνόρευε με άλλα μεγάλα και εχθρικά κράτη που πολλές φορές είχαν αποπειραθεί να το κατακτήσουν, είχε διαβεί μια δύσκολη ιστορική πορεία. Αυτή η ιστορική πραγματικότητα συνεχίζεται ως τις μέρες μας. Είναι πολύ δυσάρεστο και άδικο να βασανίζεται ο λαός οποιασδήποτε χώρας, όταν παγκοσμίως υπάρχουν τόσο οργανισμοί για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Είναι λάθος για τις ανώμαλες βλέψεις των πολιτικών να καταστρέφονται οι πολίτες, οι πολιτισμοί και η αξία της ζωής απλών ανθρώπων να ισοδυναμεί με την αξία ενός καλάσνικοφ. Αυτή ήταν η μοίρα 300.000 απροστάτευτων ανθρώπων, στους οποίους ανήκω και εγώ. Εξαιτίας του πολέμου στην Αμπχαζία αναγκαστήκαμε να παρατήσουμε τα υπάρχοντά μας και να αναζητήσουμε την τύχη μας στα ξένα. Η Αμπχαζία, ένας απλωμένος παράδεισος στα παράλια της Μαύρης Θάλασσας, δεν μπορούσε να αφήσει αδιάφορους τους μεγάλους γείτονές της. Εδώ και είκοσι χρόνια, εμείς κάτοικοι της Αμπχαζίας, έχουμε σκορπιστεί σε όλον τον κόσμο και κουβαλάμε το βαρύ τίμημα του πρόσφυγα.

Σκέφτομαι πόσο όμορφη είναι η ζωή όταν κυλάει φυσιολογικά, όταν ο άνθρωπος μεγαλώνει, ομορφαίνει, ερωτεύεται, αναπαράγεται και γερνάει. Δεν είναι παράλογο τον 21ο αιώνα ένα μέρος των πολιτών να είναι στην αναμονή για το ταξίδι στο διάστημα και ένα άλλο μέρος να ψάχνει για ένα πιάτο φαγητό;

Πιστεύω ότι η μοίρα της γεωργιανής γυναίκας είναι τραγική. Σε όλη την ιστορική διαδρομή της χώρας ο δυνατός της χαρακτήρας, η μαχητικότητά της, η αγάπη της για την πατρίδα και την οικογένεια την έκαναν να αντέξει όλες τις κακοτοπιές της ζωής.

Θα αναφερθώ στα λόγια του Γάλλου ταξιδιώτη Ζακ Φρανσουά Γκάμπα, ο οποίος ταξίδεψε στον Καύκασο το 1821 και μελέτησε τα ήθη και έθιμα της κοινωνίας της περιοχής. Υπήρξε για χρόνια και πρόξενος της γαλλικής δημοκρατίας. Το βιβλίο του «Το ταξίδι» είναι πολύτιμο εργαλείο για την έρευνα της πορείας της οικονομίας της Γεωργίας και όλου του Καυκάσου.

«Είναι απορίας άξιο που ένα τέτοιο δοξασμένο μέρος -το πιο κοντινό στην Περσία – στο οποίο υπάρχουν αποθέματα χρυσού και το οποίο για πολλά χρόνια ανήκε στον Μιθριδάτη και για αιώνες στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία, παραμένει άγνωστο και χωρίς πρόοδο. Στα καρποφόρα εδάφη του, που είναι καλυμμένα με άγρια δάση, μπορούν να αναπτυχθούν όλα τα φυτά της Ευρώπης και της Ασίας μαζί. Δεν είναι τυχαίο που η Κολχίδα έγινε η πατρίδα ωραίων γυναικών που δίνονταν και για την εξόφληση των φόρων».

Για πολλούς αιώνες σε αυτό το μέρος δεν μπόρεσε να αναπτυχθεί το εμπόριο, ενώ θα μπορούσε να είχε γίνει από τις πλουσιότερες χώρες με την αφθονία των προϊόντων της. Η μοίρα της Γεωργίας είναι η ίδια με εκείνες τις χώρες που βρέθηκαν υπό κατοχή.

Ο ρόλος της γεωργιανής γυναίκας είναι πολύ σημαντικός στην ιστορία της χώρας, καθώς η ίδια είναι στο τιμόνι της οικογένειας και πηγή θαλπωρής. Η αυθεντικότητα, το αίσθημα της αφοσίωσης, το μητρικό ένστικτο είναι πια βαθιά περασμένα στο DNA της. Η μεγάλη έννοια για την οικογένεια

και ο πατριωτισμός της την έκανε να εγκαταλείψει τη χώρα για να αναζητήσει ένα καλύτερο μέλλον.

Η εμπόλεμη κατάσταση της Γεωργίας, η ανυπόφορη οικονομική κατάσταση και η γενικότερη πολιτική αναταραχή ανάγκασε πολλούς να πάρουν το δύσκολο δρόμο της προσφυγιάς. Χρειάστηκαν χρόνια για να συνειδητοποιήσει ο κόσμος ότι μοναδικός βοηθός του είναι η ίδια η εσωτερική του δύναμη, η οποία αποτελεί το μοναδικό αγαθό πάνω στο οποίο μπορεί να βασιστεί. Ευτυχώς ο Γεωργιανός λόγω της φύσης του δεν μπορεί να ανεχτεί τη μίζερη ζωή. Η γυναίκα έφυγε για να σώσει την οικογένειά της. Στάθηκε σαν ήρωας στην άνιση μάχη που προκαλούν οι πολιτικοί στον απλό άνθρωπο.

Η Ευρώπη αποτέλεσε μεγάλη σχολή για να συνειδητοποιήσουν τα λάθη, για να ξεχαστούν κακές συνήθειες και για να αποκτήσουν νέες εμπειρίες. Όσο καλά και να εγκατασταθεί ο Γεωργιανός έξω από τη χώρα του πάντα ονειρεύεται την επιστροφή στην πατρίδα. Έλα όμως που και ο επαναπατρισμένος δεν μπορεί πια να βρει τη θέση του. Η μοίρα της εργαζόμενης στην ξενιτιά είναι ιδιαίτερα βαριά, διότι ζει με αναμνήσεις από το όμορφο παρελθόν κι έτσι αντλεί τη δύναμη για να συνεχίσει την πάλη για ένα καλύτερο μέλλον.

Οι δυνατότητες του ανθρώπου τελικά είναι απεριόριστες και η μοίρα του γεμάτη θαύματα. Με την εναλλαγή του καλού και του κακού της ζωής έμαθα πολλά, έγινα πιο δυνατή και συνέχιζα να βαδίζω στον φορτωμένα προβλήματα δρόμο. Η μετανάστευση με έκανε να ψάχνω νέους δρόμους επιβίωσης.

Παρά την αποδοχή και την αγάπη πολλών ανθρώπων για την προσωπικότητά μου, συνέχιζα μόνη να κουβαλώ το βάρος της ύπαρξής μου. Δεν φοβήθηκα όμως. Αντιθέτως, αυτό με έκανε πιο προσεκτική και μαχητική.

Το διάστημα του πολέμου στην Αμπχαζία της Γεωργίας, το 1992, παρέμεινα στο Σοχούμι. Δεν ήθελα να αποχωριστώ την αγαπημένη μου πόλη. Ως γυναίκα μπορεί να φοβόμουν, αλλά ήμουν υπεύθυνη για πολλά. Έβλεπα πως βομβαρδιζόταν η δική μου πόλη, την αλύπητη θανάτωση του άμαχου πληθυσμού, την απομάκρυνσή μας από τη γη αυτή της Εδέμ. Νιώθοντας ισοπεδωμένη αποφάσισα να φύγω με την ανιψιά μου μέσω του βουνού Τσούμπερη για να σωθούμε. 350.000 άτομα διαφόρων εθνικοτήτων βρίσκονταν σε κατάσταση παρόμοια με τη δική μου. Έτσι πήραμε το δρόμο του Γολγοθά. Ένα μαρτύριο που με λέξεις δεν περιγράφεται.

Ήταν γνωστό ότι ο δρόμος θα ήταν δύσκολος, αλλά δεν φαντάστηκα το πόσο. Διακόπταμε κάθε τόσο τη διαδρομή, γιατί πέφταμε στη λάσπη και ήταν δύσκολο να σηκωθούμε κάθε φορά. Πόση αγωνία, πόσος φόβος! Καταστρεφόμενοι και παρέσερνα και τους άλλους. Ήθελα να μη μου δίνουν σημασία, γιατί έχασα την ελπίδα και το θάρρος πως θα τα κατάφερνα να συνεχίσω μαζί τους.

Ο οδηγός του παλιού φορτηγού που μετέφερε ανθρώπους στάθηκε αληθινός ήρωας. Με υπομονή, λεβεντιά και στοργή φερόταν σε αυτό το απελπισμένο και δυστυχημένο πλήθος. Σε εκείνον τον δρόμο που ο κίνδυνος παραμόνευε στο λεπτό περάσαμε φοβερή περιπέτεια. Από τις λακούβες το φορτηγό τρανταζόταν υπερβολικά. Κάποια στιγμή από το υπερβολικό βάρος όλων μας άνοιξε η κουπαστή της καρότσας του φορτηγού και βρεθήκαμε στο έδαφος αποσβολωμένοι. Σταθήκαμε τυχεροί και ήταν το θέλημα του θεού, γιατί λίγο πριν είχαμε περάσει από έναν μεγάλο γκρεμό, ο οποίος ήταν δίπλα μας και μόλις είχαμε βγει στο ίσιωμα...

Μεγάλωσα σε οικογένεια όπου η αξιοπρέπεια και η καθαρή συνείδηση ήταν τρόπος ζωής. Μπορώ να πω ότι οι γονείς μου κατάφεραν να μας εμφυσήσουν αυτές τις αξίες

με όλη τους τη σημασία. Βαδίζοντας βέβαια με την εποχή χρειάστηκε να αναθεωρήσουμε κάποιες από αυτές, παρόλο που οι αξίες αυτές με έκαναν πιο κοινωνική. Ο αυθορμητισμός και η ειλικρίνεια ήταν τα πιο αξιόπιστα όπλα για τη νίκη σε κάθε δυσκολία. Σε εκείνο το καθεστώς που έζησα ως νέα η αξιοπρέπεια είχε άλλη βαρύτητα.

Ο ερχομός μου στην Ελλάδα ήταν ίσως η μοναδική και η πιο σωστή απόφαση. Σε εκείνη τη δύσκολη περίοδο η ευλογημένη αυτή χώρα μου άνοιξε την πόρτα της καρδιάς, μου έδωσε πνοή. Η Ελλάδα μου θυμίζει την πατρίδα μου, αφού μας ενώνουν τόσα κοινά, ακόμα από την εποχή των Αργοναυτών. Η αιτία της εύκολης προσαρμογής μου ήταν η θάλασσα, η ομορφιά της φύσης, οι άνθρωποι, οι μυρωδιές από τις μανόλιες... σαν να ήταν η συνέχεια της πατρίδας μου. Αποδίδω σε θαύμα το γεγονός ότι συνάντησα ανθρώπους με τους οποίους και μόνο η συνύπαρξη ήταν η επιβράβευση των επιλογών μου. Η αγάπη και ο σεβασμός που ένιωθα ήταν η κινητήρια δύναμή μου, η ελπίδα μου. Μπορεί η ευγένεια, η καλοσύνη και το ήθος τους να ήταν ο τρόπος ζωής τους αλλά για μένα ήταν πηγή ηρεμίας και ισορροπίας που μου ενδυνάμωνε τον εσωτερικό μου κόσμο και την πίστη στον εαυτό μου.

Μετά τον πρόωπο θάνατο των γονιών μου η συμπαράσταση, η αγάπη και ο σεβασμός πολλών ανθρώπων με γέμιζαν σιγουριά στη ζωή και δεν είχα χρόνο να σκεφτώ τη μοναξιά. Παράλληλα πάντα είχα το αίσθημα του ανεκπλήρωτου που με αφύπνιζε. Ίσως επειδή δεν είχα κάποιον να με προστατεύει, έστω σαν «προσωρινή στέγη στην κακοκαιρία». Όσο δυνατός και να είσαι τελικά, η μοναξιά είναι το πιο βαρύ φορτίο. Να κουβαλώ αυτό ακριβώς το φορτίο με βοήθησαν δύο οικογένειες στην Ελλάδα, του Κωνσταντίνου Ηλιάσκου και του Στέφανου Παντελάκη. Αυτές οι καταξιωμένες οικογένειες φημίζονται για το ήθος, τη μόρφωση και την ανθρωπιά τους. Με τη βοήθειά

τους κατάφερα να αποδεχτώ την ξαφνική και ασυνήθιστη για μένα αλλαγή στον τρόπο ζωής. Το μεγαλύτερο μέρος της ζωής μου το πέρασα δίπλα σε αυτούς τους υπέροχους ανθρώπους. Ευτυχώς δεν ήταν κατόρθωμα να τους αγαπήσεις. Η ζεστασιά τους με αγκάλιαζε ολοκληρωτικά.

Εδώ κατάφερα να συγκρίνω την παιδεία της γενιάς του κομμουνιστικού καθεστώτος με τη σημερινή ευρωπαϊκή γενιά. Μου δόθηκε η ευκαιρία να σκεφθώ το παρόν και το παρελθόν. Έτσι φιλτράρισα τα πάντα κι έβγαλα τα συμπεράσματά μου. Σήμερα πια έχω κατασταλάξει στο ότι η ζωή χαρίζεται από το θεό και χωρίς πολλά πολλά μπορούμε να περάσουμε όμορφα ενώ εμείς οι άνθρωποι τη φορτώνουμε με ασήμαντα προβλήματα, τα οποία μεγιστοποιούμε.

Ξαφνικά μου προέκυψε η επιθυμία να περιγράψω και να μεταφέρω στον αναγνώστη/στρια την κάπως όχι και τόσο κολακευτική εργασία της οικιακής βοηθού, που αναγκαστήκαμε να κάνουμε πολλές από εμάς, κάτω από τις νέες οικονομικές και πολιτικές συνθήκες της εποχής μας.

Ο θεός μας δίνει μια ζωή την οποία όλοι θέλουμε να απολαύσουμε. Πόσο δύσκολο και λυπητερό είναι όταν μέσα σε αυτήν ανεξάρτητα από σένα μπαίνει και ανακατεύεται το βρώμικο παιχνίδι της πολιτικής με συνέπεια την ολοκληρωτική καταστροφή. Σου παίρνει το παρόν, μαυρίζει το μέλλον και σου σβήνει το παρελθόν.

Πατρίδα και ειρήνη είναι δύο πολύτιμα αγαθά για τον άνθρωπο. Εμείς οι κάτοικοι της Αμπχαζίας γίναμε θύματα αυτού του βρώμικου πολιτικού παιχνιδιού. Η ανάγκη για αυτά τα αγαθά είναι έντονη και μας πονάει. Τελικά η ειρήνη είναι η προδιαγραφή για τη χαρά, την αγάπη, την ευτυχία. Είναι προδιαγραφή των πάντων.

Σορένα Σενγκέλια

Η ιστορία του Κωνσταντίνου και της Ελένης

Για κάθε Χριστιανό Ορθόδοξο η γιορτή του Αγίου Κωνσταντίνου και της Αγίας Ελένης είναι το λαμπρότερο γεγονός της χρονιάς. Στη διασταύρωση της άνοιξης και του καλοκαιριού, η 21η Μάη θεωρείται μέρα αγάπης, αλληλοσεβασμού και ομορφιάς γιατί ο μύθος λέει ότι η Ελένη βρήκε τον 3ο αιώνα τον Σταυρό του Χριστού στην κορυφή του Γολγοθά. Λένε άλλωστε ότι τα ζευγάρια μ' αυτά τα ονόματα δημιουργούν ιδιαίτερα ευτυχισμένες οικογένειες.

Θέλω να σας διηγηθώ, λοιπόν, την ιστορία μιας πολύ αξιόλογης ελληνικής οικογένειας, αυτής του Κωνσταντίνου και της Ελένης Ηλιάσκου. Η πολυετής και γεμάτη αγάπη συμβίωσή τους μου θύμιζε τους μύθους που γράφτηκαν για τους μεγάλους έρωτες.

Παντρεύτηκαν το 1931 και το 2001 προσωρινά χωρίστηκαν, διότι ο Κύριος Κωνσταντίνος στα 99 του χρονιά έφυγε από τη ζωή. Τα 70 ευτυχισμένα χρόνια που πέρασαν κοντά στα πετυχημένα παιδιά, εγγόνια και δισέγγονα μάλλον είναι επιβράβευση για τον αγώνα, που τους χαρακτήριζε σ' αυτή τη μακρόχρονη, αλλά ομαλή ζωή.

Η κοινωνία τους αναγνώριζε ως καλοπροαίρετους ανθρώπους και τους το ανταπέδιδε με σεβασμό και ευλάβεια. Θεωρώ ότι η εσωτερική τους ομορφιά, η ικανότητα της κατανόησης του ανθρώπινου πόνου και αλληλοσεβασμού τους έκανε μακροβιότερους. Υπογραμμίζω ιδιαίτερα όλες αυτές τις αρετές, εφόσον εξαιτίας μιας αναποδιάς της ζωής βρέθηκα στην οικογένειά τους και τους έζησα από κοντά.

Η κυρία Ελένη ήταν ιδιαίτερος άνθρωπος. Η απόλυτη διαφορά των κοσμοθεωριών μας στα 10 χρόνια της συμβίωσής μας με έκανε να αναθεωρήσω πολλά στη ζωή μου.

